

Yükseköğretimde Mevcut Durum ve Öneriler

Genişlemeden Gelişmeye Geçiş İmkânı

Arife Gümüş

Yükseköğretimde Mevcut Durum ve Öneriler: Genişlemeden Gelişmeye Geçiş İmkânı

Ö Z E T

Türkiye yükseköğretimi son yıllarda hızlı bir büyüme gerçekleştirmiştir. Demografik yapı ve küresel eğilimler göz önüne alındığında bu artışın devam edeceği söylenebilir. 4+4+4 şeklinde formüle edilen yeni eğitim sistemi de yükseköğretimdeki büyümeyi zorunlu kılacaktır. Bu durumda üniversitelerden sayısal açıdan artışın yanında çeşitlilik göstermesi ve alt yapı çalışmalarını hızlandırması da beklenmektedir. Yükseköğretimin öğrenci, öğretim üyesi, üniversite ve mezun sayıları bakımından büyümeye devam etmesi her açıdan önemlidir. Fakat bunu yaparken niteliği sağlayacak stratejik hedefler belirlenmesi beklenir. Bu sebeple hem son yıllarda açılan yeni üniversitelerin, hem de yükseköğretimde ihtiyaç analizleri yapılarak kurulacak yeni üniversitelerin Türkiye'nin nüfus yapısının gerektirdiği büyüklüğe ulaşması hedeflenirken aynı zamanda bu kurumların işlevsel ve nitelikli bir yapıda faaliyet göstermesi önem arz etmektedir. Bu çalışma ile, Türkiye yükseköğretiminin hâlihazırdaki sayısal verilerini analiz etmek ve uzun vadede Türkiye yükseköğretim sistemindeki büyüme eğilimi konusunda ortaya konan projeksiyonları incelemek amaçlanmıştır. Çalışmada, yükseköğretim meselesi, üniversite, öğrenci ve öğretim üyesi istatistikleri ışığında ele alınmış, üniversitelerin bilimsel yayın performansları ve dünya geneli durumları incelenmiştir. Çalışmanın sonunda Türk yükseköğretiminin güncel durumu ve gelecek projeksiyonuna dair bir değerlendirme yapılmış ve bazı önerilerde bulunulmuştur.

ATIF: Gümüş, A. (2015). Yükseköğretimde Mevcut Durum ve Öneriler: Genişlemeden Gelişmeye Geçiş İmkânı (Politika Notu No. 2015/01). İstanbul: İlmî Etüdler Derneği.

Y A Z A R H A K K I N D A

Arife Gümüş, 2010 yılında Uludağ Üniversitesi Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretmenliği Bölümünden mezun oldu. 2013 yılında Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesinde "Liselerde Disiplin Cezasına Konu Olan Davranışların Değerler Perspektifinden İncelenmesi: Üsküdar Örneği (1980-2010)" başlıklı teziyle yüksek lisansını tamamladı. 2012 yılından bu yana İLKE İlim Kültür Eğitim Derneğinde araştırmacı olarak bulunan Gümüş, eğitim politikaları, eğitim sistemleri ve din eğitimi konularında araştırma yapmaktadır. Halen İstanbul Üniversitesi İlahiyat Fakültesi, Felsefe ve Din Bilimleri Ana Bilim Dalında doktora eğitimine devam etmektedir.

İlmî Etüdler Derneği (İLEM)'nin temel gayesi, ilim geleneğimizi sürdüren ilim adamlarının yetişmesine zemin oluşturarak, ulusal veya küresel düzeyde ortaya çıkan sorunların çözülmesi için çalışmalar yapmaktır. Bu gaye ile nitelikli ve özgün eserlerin yayınlanması teşvik edilmektedir. İLEM bünyesinde çalışan araştırmacılar Türkiye ve dünya meselelerine yönelik politikalar üretilmesine imkân ve zaman sağlayacak pek çok çalışma gerçekleştirmektedirler. Bu bağlamda, İLEM Politika Notları bu çalışmaların neticelerinin kamuoyu ile paylaşılması amacıyla başlatılmış bir yayın dizisidir.

Adres: Sultantepe Mah. Cumhuriyet Caddesi Fıstıkağacı İş Merkezi No:39/2 Üsküdar, İstanbul • Telefon: +90 216 310 4318 • E-Posta: bilgi@ilem.org.tr • Web: www.ilem.org.tr

© Tüm hakları saklıdır. İlmî Etüdler Derneği'nin yazılı izni olmadan bu eserin hiçbir kısmı elektronik ya da mekanik yollarla çoğaltılamaz. Yazıda belirtilen görüşler yazara aittir ve İlmî Etüdler Derneği'ni bağlamaz.

Kapak Görseli: © Ivelin Radkov - Fotolia.com

Giriş

Türkiye'nin toplumsal, siyasal ve ekonomik yapısının hızla değişmesiyle birlikte güncel sorunlara bir çözüm arayışı olarak ortaya çıkan üniversitelerin kitleleşme serüveni niceliksel artışlarla devam etmektedir. Gerek talep baskısı, gerekse uluslararası sistemlerin talepleri yükseköğretim sahasını genişlemeye ve büyümeye zorlamaktadır. Bu zorlama sonrası son yıllarda yükseköğretimde hızlı bir artış olmuştur. Özellikle Ak Parti döneminde her ile bir üniversite politikası benimsenmiş her ilde en az bir tane devlet üniversitesi açılması için çalışmalar yapılmıştır. Devlet üniversitelerindeki niceliksel bu artışlara ilaveten, son yıllarda yükseköğretim kurum yapıları çeşitlenmeye başlamıştır. Öte yandan Anayasa'nın 130. Maddesi vakıf üniversitelerinin ancak kâr amacı gütmemek şartıyla kurulabileceğini belirtmektedir. Bu çerçevede ilk vakıf üniversitesi 1984 yılında kurulmuştur. İkinci bir vakıf üniversitesi ancak 1992 yılında açılmıştır. 1996-2001 yılları arasında 20 civarında daha vakıf üniversitesi kurulmuştur. Özellikle 2007 yılından itibaren vakıf üniversiteleri ve vakıf meslek yüksekokulları daha hızlı bir şekilde büyümeye başlamıştır. Bugün 80'nin üzerinde vakıf üniversitesi ve vakıf meslek yüksekokulu bulunmaktadır. Hâlihazırda Türkiye'de 84'ü vakıf 109'u devlet olmak üzere toplam üniversite sayısı 193'tür.

Türkiye yükseköğretiminde görülen bu hızlı değişiklikler az sayıda araştırmacı ve akademisyen tarafından sıkı takibe alınmış, değişimin imkân ve tehditlerine dikkat çeken bazı çalışmalar yapılmıştır.¹ Bu çalışmalarda Türkiye'de yükseköğretim sisteminin, mevcut haliyle, aşırı merkeziyetçi ve katı olduğu için, toplumun ve ekonominin ihtiyaçlarına cevap veremediğine, özellikle yükseköğrenimin toplumun az bir kesiminden geniş bir kesimine ulaştırılması hede-

fi ve toplumun ve ekonominin ihtiyaçlarına hızlı bir şekilde cevap vermenin önemi göz önüne alındığında, Türkiye'de üniversitelerin kurumsal özerkliğinin artırılması ve merkeziyetçi yapıdan uzaklaşılmasının gerekliliğine dikkat çekmişlerdir. Yükseköğretimde nitelik arayışının bir ürünü olarak kalite güvencesine odaklanılmış, ancak Türkiye'nin öncelikleri ve mevcut durumu bilinmeden, kalite güvencesi konusunda atılacak adımların, üniversiteler üzerinde yeni bir bürokratik yük oluşturma riski olduğuna değinilmiştir. Genel olarak Türkiye'de, üniversitelerin topyekûn yapısal bir değişim ve dönüşüm ihtiyacı duyduğu, bu bağlamda yükseköğretimle ilgili yasal düzenlemelerin yeniden hazırlanması gerektiği, yükseköğretimde başta rektörler olmak üzere her düzeyde yöneticilerin atanmasıyla ilgili ilkelerin dünya standartlarında objektif ölçütlere göre yeniden oluşturulması gerektiği tartışılan konular arasındadır.

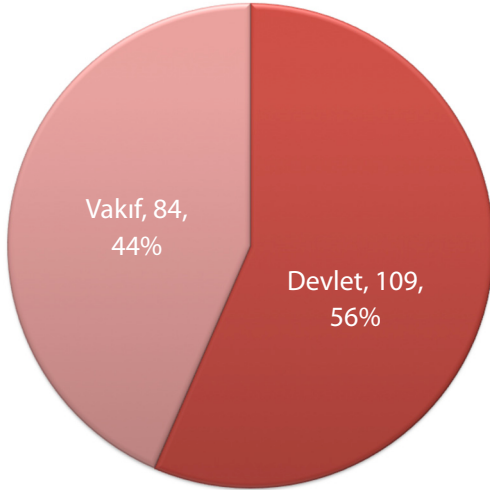
Gelinen noktada, Türkiye yükseköğretimi birtakım fırsatlar ve meydan okumalarla karşı karşıyadır. Mevcut durum incelendiğinde yükseköğretim alanında yaşanan sorunları ve yükseköğretim sisteminin geleceğini konu edinen ciddi çalışmalara olan ihtiyaç aşıkardır. Eğitim-öğretim, araştırma, topluma katkı ve yönetim süreçlerinde kalite odaklı bir yükseköğretim sisteminin inşa edilmesi, nitelikli istihdamın sağlanması, nicel büyümenin nitel büyümeyle eş gitmesi için ilgili kişi ve kurumların stratejik düşünmesi ve davranması zorunludur.

Bu çalışma ile Türkiye yükseköğretiminin hâlihazırdaki sayısal verilerini analiz etmek ve uzun vadede Türk yükseköğretim sistemindeki büyüme eğilimi konusunda ortaya konan projeksiyonları incelemek amaçlanmıştır. Çalışma kapsamında yükseköğretim meselesi, üniversite, öğrenci ve öğretim üyesi istatistikleri ışığında ele alınmış üniversitelerin bilimsel yayın performansları ve dünya geneli durumları incelenmiştir. Araştırmada yükseköğretimde görülen büyüme ve gelişmenin nasıl gerçekleştirildiğine dair analizlere yer verilerek yükseköğretim alanındaki çalışmalara bir katkı niteliğindedir.

1 Bu çalışmalardan bazıları için bkz: Küçükcan ve Gür, 2009; Küçükcan, Gür ve Özer, 2010; Gür ve Çelik, 2011, Yükseköğretim Kurulu, 2007; Çetinsaya, 2014.

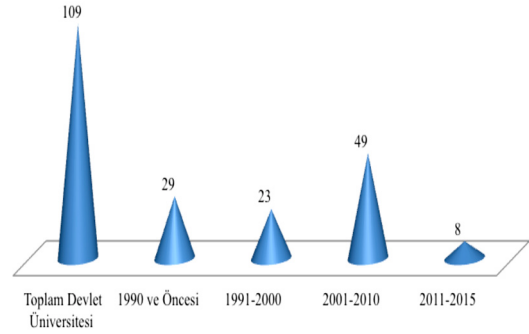
Türkiye’de Üniversitelerin Büyüme Dinamikleri²

Bu bölümde niceliksel olarak hızlı bir büyüme gösteren yükseköğretimin mevcut durumunu tespit etmek amacıyla YÖK istatistik verileri kullanılarak Türkiye’deki üniversitelerin sayısal veri analizleri yapılacaktır. Buna göre, hâlihazırda Türkiye’deki üniversite sayısı 193’tür. Bunlardan 84’ü vakıf 109’u devlet üniversitesidir. Devlet üniversitelerinin toplam üniversite içindeki oranı %56 iken vakıf üniversite ve vakıf meslek yüksekokullarının oranı %44’tür.

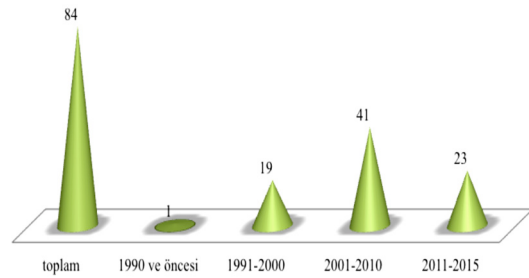
Grafik 1: Türkiye’de Toplam Üniversite Sayısı İçinde Devlet ve Vakıf Üniversitelerinin Oranı

Üniversitelerin yıllara göre artışlarına bakıldığında toplamda 109 tane olan devlet üniversitelerinde sayıca en büyük artış 2001-2010 yılları arasında görülmüştür. Toplam üniversite sayısının yaklaşık olarak yarısı bu zaman diliminde yapılmıştır. Hem yükseköğretimde okullaşma oranlarının gelişmişlik göstergesi olarak kabul edilmesi hem de talep baskısına bir çözüm olarak formüle edilen “her ile bir üniversite” politikasının bir sonucudur.

Grafik 2: Türkiye’de Vakıf Üniversitelerinin Kuruluş Yıllarına Göre Sayısı

Vakıf üniversitelerinin sayısı da, devlet üniversitelerinkine benzer şekilde aynı dönemde (2001-2010) en yüksek artışı göstermiştir. Fakat devlet üniversiteleri sayıca 2011-2015 yılları arasında çok az (8) bir artış gösterirken vakıf üniversiteleri daha yüksek (23) bir artış göstermişlerdir.

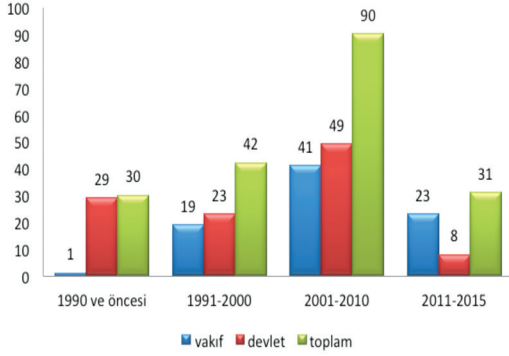
Grafik 3: Türkiye’de Kuruluş Yıllarına Göre Vakıf Üniversitelerinin Sayısı

Hem devlet hem de vakıf üniversitelerinin yıllara göre kuruluş dağılımına baktığımızda vakıf üniversitelerinin ilk tarihlerden itibaren lineer bir şekilde artış gösterdiği, 2001-2010 yılları arasında zirveye ulaştığı söylenebilir. Devlet üniversitelerinin kuruluşlarında ise durum daha karmaşıktır. Kuruluşları, 1990 öncesi dönemden 2000’li yıllara kadar az da olsa azalarak devam ederken 2001-2010 yıllarında en yüksek sayıda artış göstermiş, 2011-2015 yıllarında ise vakıf üniversiteleri sayıca yüksek rakamlarda artış gösterirken devlet üniversiteleri daha az sayıda açılmıştır.

2 Grafikler YÖK istatistik verilerinden oluşturulmuştur.

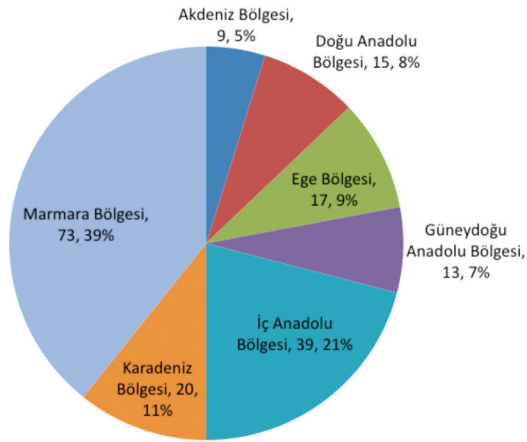
İLEM POLİTİKA NOTU

Yükseköğretimde Mevcut Durum ve Öneriler:
Genişlemeden Gelişmeye Geçiş İmkânı

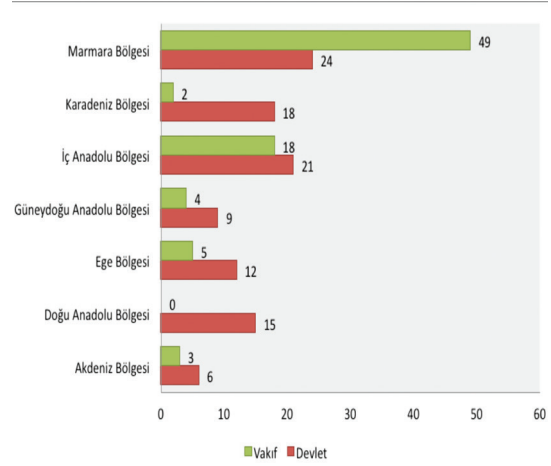
Grafik 4: Türkiye’de Yıllara Göre Vakıf ve Devlet Üniversitelerinin Dağılımı

Hem vakıf hem de devlet üniversitelerinin bölgelere göre dağılımına bakıldığında en fazla üniversite (73) Marmara bölgesindedir. İkinci sırada (39) İç Anadolu bölgesi, üçüncü sırada ise (20) Karadeniz bölgesi gelmektedir. Üniversite sayısının en az olduğu bölge (9) Akdeniz bölgesidir.

Grafik 5: Bölgelere Göre Üniversite Sayıları ve Oranları

Bölgelere göre vakıf ve devlet üniversitelerinin dağılımına bakıldığında, Marmara bölgesindeki vakıf üniversitelerinin sayıca devlet üniversitelerinin yaklaşık 1,5 katı olduğu görülmektedir. En fazla vakıf üniversitesi İç Anadolu bölgesinde iken Doğu Anadolu bölgesinde hiç vakıf üniversitesinin olmadığı görülmüştür.

Grafik 6: Bölgelere Göre Vakıf ve Devlet Üniversitelerinin Dağılımı

Devlet ve vakıf üniversitelerinin genel dağılımına bakıldığında bölgeler arasında büyük farkların olduğu görülmektedir. Özellikle, vakıf üniversiteleri belli bölgelerde yoğunluk gösterirken bazı bölgelerde hiç yoktur. Her iki türdeki üniversitelerin dağılımı göz önüne alındığında, bölgeler arasında adil bir dağılım politikası gözetilmediği söylenebilir. Bunda, ilgili coğrafyanın cazip hale getirilmemiş olmasının etkisi muhakkak büyüktür. Fakat yine de, bu durumun da otoriteler tarafından telafi edilmesi gerektiği düşünülürse yanlış ya da eksik bir politika olduğunu söylemek yerinde olacaktır.

Eğitim-öğretim, araştırma, topluma katkı ve yönetim süreçlerinde kalite odaklı bir yükseköğretim sisteminin inşa edilmesi, nitelikli istihdamın sağlanması, nicel büyümenin nitel büyümeyle eş gitmesi için ilgili kişi ve kurumların stratejik düşünmesi ve davranması zorunludur.

Türkiye'deki üniversite sayısı 193'tür. Bunlardan 84'ü vakıf 109'u devlet üniversitesidir.

Tablo 1.
Yükseköğretimde Türlerine Göre Birim Sayıları

Tür	Devlet	Vakıf	Vakıf MYO	Toplam
Üniversite	109	76	8	193
Fakülte	1090	445	0	1535
Yüksekokul	382	110	0	492
MYO	809	102	8	919
Enstitü	447	219	0	666
Arş. Uyg. Mrkz.	2109	495	4	2608
Bölüm	13540	2758	118	16416
Program	14838	9079	829	24746
Ana Bilim Dalı (A.B.D)	21978	2269	0	24247
Bilim Dalı (B.D)	4383	743	0	5126
Yüksek lisans Programı	9161	2085	0	11246
Doktora Programı	4516	424	0	4940
Sanatta Yeterlilik Programı	107	11	0	118

Araştırmada ilgi çeken bir konu, üniversite bünyesinde açılan birim türlerine dair herhangi bir araştırmanın yer almamasıdır. Hatta strateji planlarında da yer almadığı düşünüldüğünde, açılan birimlerin ihtiyaç odaklı olup olmadığı, niceliksel taleplerinin varlığı ve istihdam politikaları merak konusudur.

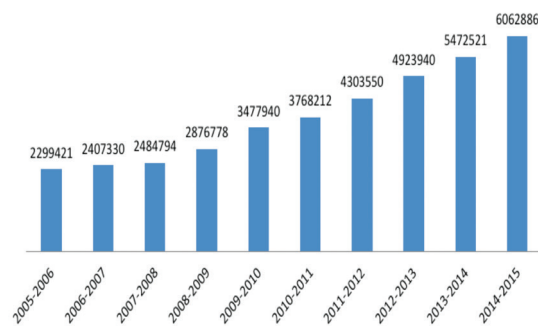
Yükseköğretimde Talep Baskısı ve Hizmet Arzı

Yükseköğretim kurum sayısındaki artışa paralel olarak, öğrenci sayısı da artmıştır; bu artışın devam etmesi beklenmektedir. Yükseköğre-

me devam eden öğrenci sayılarına baktığımızda, 2005 yılında 2 milyonun üzerinde olan öğrenci sayısı, 2015 yılına gelindiğinde 6 milyona ulaşmıştır. Yani, son on yılda yükseköğretimde okuyan öğrenci sayısı 3 kat artış göstermiştir. 2012 yılında 4+4+4 şeklinde formüle edilerek hayata geçirilen 12 yıllık zorunlu eğitim sonucunda, bu sayının daha da artacağı düşünülmektedir. Zira, 2000 yılında üniversiteye giriş sınavlarına başvuran öğrenci sayısı 1,4 milyon iken 2015'te bu sayı 2 milyonu aşmıştır.

2015 yılında Yükseköğretime Geçiş Sınavı (YGS) ve sınavsız geçiş için 2 milyon 126 bin 681 aday başvuru yaparken, bunların 908 bin 65'ini lise son sınıf öğrencileri, 407 bin 825'ini bir önceki yıl liseden mezun olanlar, 810 bin 791'ini ise daha önceki yıllarda liseyi bitirenler oluşturmuştur. Başvuran adayların, 756 bin 473'ü bir önceki yıl da ÖSYS'ye girmiştir (ÖSYM, 2015 Sınav İstatistikleri).

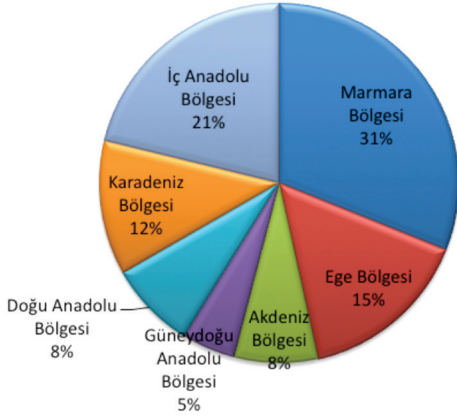
Artan talep baskısını karşılamak için üniversitelerin sayısal olarak genişlemelerine rağmen kontenjanların, hâlihazırda, bu talepleri karşılamakta yetersiz kaldığı söylenebilir.

Grafik 7: Son On Yılda Yükseköğretimde Okuyan Öğrenci Sayıları

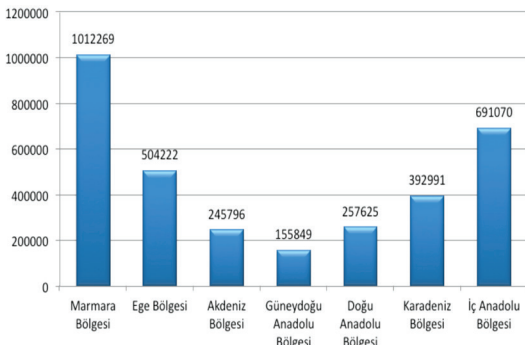
Yükseköğretimde okuyan öğrenci sayılarına bakıldığında, son on yılda, bu sayının 3 katı bir artışın söz konusu olduğu görülmüştür. Bu durum, var olan üniversitelerin kapasitesinin artırılmasının yanında, hızla yeni üniversitelerin inşa edilmesinde de etkili olmuştur. Burada ifade edilmesi gereken şey, strateji planlarında talep baskısını karşılamaktan bahsedilirken istihdam ve niteliğe dair atıla-

cak somut adımların zikredilmemiş olmasıdır. Son zamanlarda, girişimci üniversite politikası gereği üniversite ve sanayi yakınlaşmalarından söz edilse de, bu uygulamanın yaygınlığı şüpheli ve tartışmalıdır.

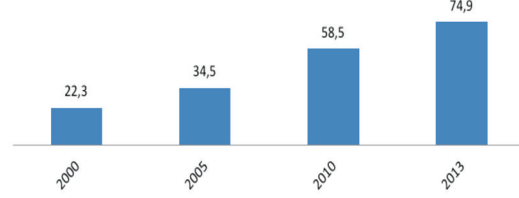
Grafik 8: Bölgelere Göre Öğrenci Dağılımları

Yükseköğretimde okuyan öğrencilerin bölgelere göre dağılım oranlarına bakıldığında, üniversite sayıları ile paralel olarak, Marmara bölgesindeki oranın en yüksek olduğu görülmektedir. En düşük oran ise Güneydoğu Anadolu bölgesindedir. Belli bölgelerde görülen bu yığılma, muhakkak ki bölgenin coğrafi şartları ile yakından ilgilidir. Ancak bir politika olarak ülkenin diğer bölgelerini de cazip hale getirmek, nitelikli akademik kadro ve donanımlı üniversitelerle mümkün olabilecektir. Rastladığımız çalışmalarda buna dair bir strateji göremediğimizi söylemek doğru olacaktır.

Grafik 9: Bölgelere Göre Yükseköğretime Devam Eden Öğrencilerin Sayıları

Sayısal olarak bakıldığında Marmara bölgesindeki öğrenci sayısı 1012269'dır. Öğrenci yoğunluğunun en az olduğu Güneydoğu Anadolu bölgesinde ise 155849 öğrenci yükseköğrenim görmektedir.

Grafik 10: Yükseköğretimde Okullaşma Oranları

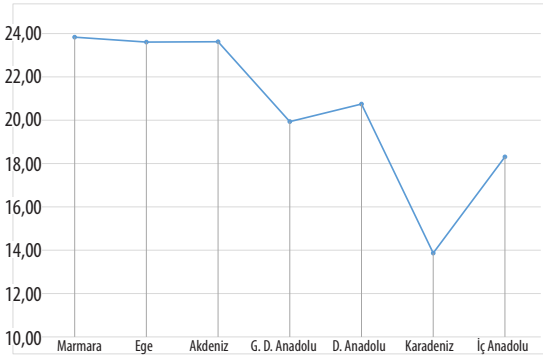
Yükseköğretimdeki okullaşma oranına baktığımızda, 2000 sonrası dönemde oranın artarak devam ettiği söylenebilir. Yine de, uluslararası arenada kıyaslandığında bunun yeterli olduğunu söylemek güçtür. Aynı şekilde, üniversite kapılarında görülen talep fazlalığı da bu oranların yeterli olmadığını bize göstermektedir.

Üniversitelerin Niteliksel Gelişme Durumu

Öğrenci sayısındaki artış karşısında öğretim elemanı sayısına bakıldığında, son on yılda öğretim üyesi sayısı iki kat artarken, yüz yüze öğrenci sayısı yaklaşık iki buçuk kat, açık öğretim öğrenci sayısı dâhil edildiğinde ise üç kat artmıştır. Bir başka ifadeyle, öğretim üyesindeki artış hızı, öğrenci sayısındaki artış hızını yakalayamamıştır. Buna ilaveten, mevcut eğilimler, öğrenci sayılarının önümüzdeki yıllarda da artmaya devam edeceğini göstermektedir. Bu nedenle, önümüzdeki yıllarda öğretim üyesi sayısının artırılması, bir başka deyişle doktora mezun sayısının artırılması, temel bir ihtiyaç olarak ortaya çıkmaktadır. Türkiye'de yıllık doktora mezun sayıları, diğer gelişmiş ülkelerle kıyaslandığında oldukça düşüktür. Son yıllarda Türkiye üniversitelerindeki doktora mezun sayısındaki artışa rağmen, bu sayı ihtiyacın altındadır. Özetle, buraya kadar sıralanan bütün

Öğrenci sayısındaki artış karşısında öğretim elemanı sayısına bakıldığında, son on yılda öğretim üyesi sayısı iki kat artarken, yüz yüze öğrenci sayısı yaklaşık iki buçuk kat, açık öğretim öğrenci sayısı dâhil edildiğinde ise üç kat artmıştır.

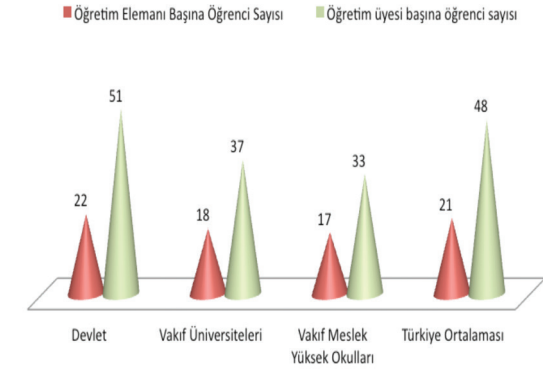
bu veriler, Türkiye'deki üniversitelerin daha çok öğretim elemanına ihtiyaç duyduğu gerçeğini açık bir şekilde ortaya koymaktadır. Türkiye'deki öğretim elemanı başına düşen öğrenci sayısını, OECD ülkelerindeki ortalama seviyelere çekmek için doktora mezunu öğretim üyesi sayısının artırılması gerekmektedir.

Grafik 11: Bölgelere Göre Öğrenci ve Öğretim Elemanı Sayıları

Bölgelere göre öğrenci ve öğretim elemanları

nın sayılarına bakıldığında, öğrenci sayıları yüzbinlerle ifade edilirken öğretim elemanı sayıları binlerle ifade edilmektedir. Her yıl ikiye katlanarak artan yükseköğretim talebi göz önüne alındığında öğretim elemanı yetiştirilmesi adına ciddi adımlar atılması gerektiği görülmektedir.

Grafik 12: Devlet Ve Vakıf Üniversitelerinde Öğretim Elemanı Başına Düşen Öğrenci Sayısı

Hem devlet hem de vakıf üniversitelerindeki öğretim elemanı ve öğretim üyesi başına düşen öğrenci sayısına bakıldığında, OECD ortalamasının (15,6) üstünde çıkmaktadır. Vakıf üniversitelerinin devlet üniversitelerine kıyasla daha orantılı olduğu söylenebilir.

Türkiye üniversitelerinin dünyadaki sıralamalarına

Tablo 2.
Bölgelere Göre Öğrenci ve Öğretim Elemanı Sayıları ve Oranları

	Marmara	Ege	Akdeniz	Güneydoğu Anadolu	Doğu Anadolu	Karadeniz	İç Anadolu
Öğrenci Sayısı	1012269	504222	245796	155849	257625	392991	691070
Öğretim Elemanı Sayısı	42472	21358	10405	7817	12416	28336	37747
Öğretim Elemanı Başına Öğrenci	23,834	23,608	23,623	19,937	20,749	13,869	18,308

bakıldığında, URAP'ın³ 2015 yılı, dünya üniversite-
lerinin 23 bilim alanına göre sıralandığı gösterge-
leri kullanarak yaptığı sıralamada ilk 3'e giren 20
üniversitemizin durumu Tablo 2'de verilmiştir.

Tablo 3.
Üniversitelerin 23 Bilim Alanı Sıralamasında İlk
3'te Yer Alma Sayısı

Üniversite	İlk 3'te Yer Alma Sayısı
Orta Doğu Teknik Ü.	15
İstanbul Teknik Ü.	10
İstanbul Ü.	6
İ. D. Bilkent Ü.	6
Hacettepe Ü.	5
Ege Ü.	5
Boğaziçi Ü.	4
Ankara Ü.	2
Dokuz Eylül Ü.	2
Sabancı Ü.	2
Koç Ü.	2
Atatürk Ü.	2
Marmara Ü.	1
Anadolu Ü.	1
Sakarya Ü.	1
Karadeniz Teknik Ü.	1
Fatih Ü.	1
Atılım Ü.	1
Gebze Teknik Ü.	1
Çankaya Ü.	1

Kaynak: (URAP, 2015)

Yine aynı rapora göre, 2015 Dünya Genel Sıra-
lamalarında, Dünya genel sıralaması yapan 8
kurumdan en az 4'ünün sıralamasında yer alan
16 üniversitemizin durumu Tablo 3 ve Tablo
4'te verilmiştir.

3 URAP (University Ranking by Academic Performan-
ce) Araştırma Laboratuvarı 2009 yılında yükseköğre-
tim kurumlarını akademik başarıları doğrultusunda
değerlendirebilmek için bilimsel metotlar geliştir-
mek ve yapılan çalışmaların sonuçlarını kamuoyu ile
paylaşmak amacı ile Orta Doğu Teknik Üniversitesi
Enformatik Enstitüsü bünyesinde kurulmuştur.

Tablo 4.
Sekiz Dünya Sıralamasından En Az Dördünde
Yer Alan 16 Türk Üniversitesi

Sıra	Üniversite	Yer Aldığı Sıralama Sistemleri	Yer Aldığı Sıralama Sayısı
1	Orta Doğu Teknik Ü.	LEIDEN, NTU, QS, SCIMAGO, THE (TIMES), URAP, WEBOMETRICS	7
2	İstanbul Ü.	ARWU, LEIDEN, QS, SCIMAGO, URAP, WEBOMETRICS	6
3	İstanbul Teknik Ü.	LEIDEN, QS, SCIMAGO, THE (TIMES), URAP, WEBOMETRICS	6
4	Boğaziçi Ü.	QS, SCIMAGO, THE (TIMES), URAP, WEBOMETRICS	5
5	Sabancı Ü.	QS, SCIMAGO, THE (TIMES), URAP, WEBOMETRICS	5
6	İ. D. Bilkent Ü.	QS, SCIMAGO, THE (TIMES), URAP, WEBOMETRICS	5
7	Koç Ü.	QS, SCIMAGO, THE (TIMES), URAP, WEBOMETRICS	5
8	Hacettepe Ü.	LEIDEN, QS, SCIMAGO, URAP, WEBOMETRICS	5
9	Ankara Ü.	LEIDEN, QS, SCIMAGO, URAP, WEBOMETRICS	5
10	Çukurova Ü.	QS, SCIMAGO, URAP, WEBOMETRICS	4
11	Ege Ü.	LEIDEN, SCIMAGO, URAP, WEBOMETRICS	4
12	Gazi Ü.	LEIDEN, SCIMAGO, URAP, WEBOMETRICS	4
13	Selçuk Ü.	LEIDEN, SCIMAGO, URAP, WEBOMETRICS	4
14	Erciyes Ü.	LEIDEN, SCIMAGO, URAP, WEBOMETRICS	4
15	Dokuz Eylül Ü.	LEIDEN, SCIMAGO, URAP, WEBOMETRICS	4
16	Atatürk Ü.	LEIDEN, SCIMAGO, URAP, WEBOMETRICS	4

Kaynak: (URAP, 2015)

Tablo 5.
2015 Dünya Genel Sıralamalarında En Fazla
Yer Alan 16 Türk Üniversitesinin Dünyadaki
Yerleri

Sıra	Üniversite	ARWU	Leiden	NTU (HEEACT)	QS	SCIMAGO	The Times Higher Education	URAP	Webometrics	SAYI
1	Orta Doğu Teknik Ü.		485	480	405	569	85	433	507	7
2	İstanbul Ü.	450	346		625	440		489	277	6
3	İstanbul Teknik Ü.		570		525	671	165	488	688	6
4	Boğaziçi Ü.				399	1155	139	575	760	5
5	Sabancı Ü.				475	1794	182	1192	1064	5
6	İ. D. Bilkent Ü.				399	1274	213	860	744	5
7	Koç Ü.				465	1875	325	1162	1219	5
8	Hacettepe Ü.		426		625	475		525	713	5
9	Ankara Ü.		593		701	549		535	658	5
10	Çukurova Ü.				701	1126		729	1117	4
11	Ege Ü.		447			582		487	687	4
12	Gazi Ü.		522			522		532	767	4
13	Selçuk Ü.		643			834		978	796	4
14	Erciyes Ü.		675			894		791	1140	4
15	Dokuz Eylül Ü.		690			907		991	1097	4
16	Atatürk Ü.		702			890		1024	1110	4

Kaynak: (URAP, 2015)

Bu verilere göre, 2015 senesinde Türkiye’de, 23 bilim alanında ilk 3’e giren 20 üniversite vardır. ODTÜ 23 alandan 15’inde ilk 3’te yer alırken İTÜ 10 alanda, İstanbul ve İ. D. Bilkent üniversiteleri 6 alanda ilk 3’e girmiştir. Hacettepe ve Ege üniversiteleri ise 5 alanda ilk 3’te yer almış-

tır. Boğaziçi, 4 alanda ilk 3’e girerken Ankara, Dokuz Eylül, Sabancı, Koç ve Atatürk üniversiteleri de 2 alanda ilk 3’e girmiştir. Birer alanda ilk 3’e giren üniversitelerimiz: Marmara, Anadolu, Sakarya, KTÜ, Fatih, Atılım, Gebze Teknik ve Çankaya üniversiteleri olmuştur.

2015 senesinde THE (Times) dünya genel sıralamasında, ilk 100’de yer alan tek üniversitemiz 85. sıradaki ODTÜ olmuştur. Türkiye’den ilk 200’de yer alan 4 üniversite sırasıyla ODTÜ (85.), Boğaziçi (139.), İTÜ (165.) ve Sabancı (182.) üniversiteleridir. ARWU dünya sıralamasına girebilen tek üniversite İstanbul Üniversitesi olurken NTU (HEEACT) sıralamasına giren tek üniversite ODTÜ olmuştur.

Dünya genel sıralamalarında, ODTÜ 8 sıralamanın 7’sinde yer alırken İstanbul Üniversitesi ve İTÜ 6 sıralamada yer almıştır. Sekiz sıralamadan 5’inde yer alan üniversitelerimiz; Boğaziçi, Sabancı, İ. D. Bilkent, Koç, Hacettepe ve Ankara üniversiteleri olmuştur. Çukurova, Ege, Gazi, Selçuk, Erciyes, Dokuz Eylül ve Atatürk üniversiteleri ise 8 sıralamanın 4’ünde yer almıştır.

Dünya sıralamalarında bu yıl, İstanbul Üniversitesi ve ODTÜ 5 ayrı sıralamada ilk 500’de yer alma başarısını gösterirken ilk 500’de Türkiye’den 3 veya 4 sıralamada yer alan üniversite olmamıştır. İlk 500’de 2 ayrı sıralamada yer alanlar ise İTÜ, Boğaziçi, Sabancı, İ. D. Bilkent, Koç, Hacettepe ve Ege üniversiteleridir.

Türkiye üniversitelerinin bilimsel yayın performanslarına⁴ bakıldığında TÜBİTAK- ULAKBİM tarafından Thomson Reuters InCites veri tabanı kullanılarak hazırlatılan “Türkiye Üniversite-ri’nin Bilimsel Yayın Performansı: 2004-2014” baş-

4 Veriler <http://ulakbim.tubitak.gov.tr/tr/hizmetlerimiz/turkiye-universitelerinin-bilimsel-yayin-performansi-2004-2014> adresinden alınarak grafikler oluşturulmuştur.

lıklı çalışmada, bu dönemde Türkiye adresli yayın sayısı 228.856 adet olup, bu yayınlara yapılan atıf sayısı 1.517.691 olarak tespit edilmiştir. Çalışmaya göre, üniversite yayın sayısı sıralamasında ilk üç sırayı tıp fakültesi olan İstanbul Üniversitesi (14.069), Hacettepe Üniversitesi (13.457) ve Ankara Üniversitesi (11.485) paylaşırken, etki değerine göre bakıldığında ise, ilk sırada Boğaziçi Üniversitesi (11.72), ikinci sırada İ. D. Bilkent Üniversitesi (10.08) ve üçüncü sırada İstanbul Teknik Üniversitesi (9.99) yer almaktadır.

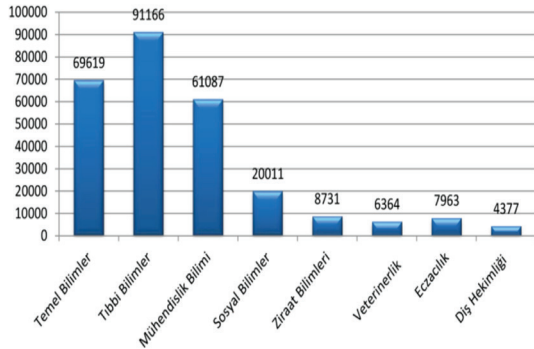
Tablo 6.
Türkiye Üniversitelerinin Bilimsel Yayın Performansı* (2004-2014)

Üniversite	Atıf Sayısı	Yayın Sayısı	Etki Değeri	H-index
İstanbul Üniv.	109.137	14.069	7,76	94
Hacettepe Üniv.	109.177	13.457	8,11	92
Ankara Üniv.	80.506	11.485	7,01	79
Gazi Üniv.	75.874	11.374	6,67	70
Ege Üniv.	87.541	10.942	8,00	81
Orta Doğu Teknik Üniv.	92.534	9.908	9,34	83
İstanbul Teknik Üniv.	78.949	7.901	9,99	80
Atatürk Üniv.	51.849	7.053	7,35	64
Dokuz Eylül Üniv.	48.478	6.709	7,23	45
Erciyes Üniv.	49.054	6.562	7,48	72
Selçuk Üniv.	42.596	6.517	6,54	59
Ondokuz Mayıs Üniv.	29.380	5.921	4,96	45
Marmara Üniv.	41.198	5.452	7,56	60
Çukurova Üniv.	45.381	5.434	8,35	68
Fırat Üniv.	39.183	5.096	7,69	50
Karadeniz Teknik Üniv.	31.685	5.051	6,27	54
Uludağ Üniv.	29.539	4.931	5,99	50
GATA	30.598	4.911	6,23	52
Süleyman Demirel Üniv.	37.668	4.849	7,77	58
Başkent Üniv.	25.733	4.801	5,36	43

Akdeniz Üniv.	32.805	4.598	7,13	60
Boğaziçi Üniv.	48.225	4.114	11,72	74
Yıldız Teknik Üniv.	26.559	4.081	6,51	53
İ.D. Bilkent Üniv.	39.997	3.967	10,08	73
Dicle Üniv.	18.333	3.644	5,03	44
Kocaeli Üniv.	22.925	3.628	6,32	51
İnönü Üniv.	23.452	3.477	6,74	48
Gaziantep Üniv.	25.648	3.297	7,78	50
Yüzüncü Yıl Üniv.	15.393	3.281	4,69	40
Pamukkale Üniv.	20.699	3.273	6,32	45
Mersin Üniv.	26.984	2.952	9,14	57
Anadolu Üniv.	23.211	2.854	8,13	56
Cumhuriyet Üniv.	16.048	2.838	5,65	44
Çanakkale Onsekiz Mart Üniv.	13.639	2.732	4,99	37
Gaziosmanpaşa Üniv.	26.643	2.677	9,95	69
Sakarya Üniv.	14.490	2.643	5,48	43
Celal Bayar Üniv.	15.217	2.640	5,76	40
Mustafa Kemal Üniv.	13.046	2.635	4,95	41
Afyon Kocatepe Üniv.	13.861	2.622	5,29	36
Trakya Üniv.	14.424	2.546	5,67	38
Adnan Menderes Üniv.	12.685	2.488	5,10	38
Kırıkkale Üniv.	15.198	2.415	6,29	46
Harran Üniv.	16.064	2.344	6,85	43
Abant İzzet Baysal Üniv.	11.366	2.330	4,88	35
Koç Üniv.	20.857	2.259	9,23	55
Bülent Ecevit Üniv.	14.370	2.156	6,67	41
Yeditepe Üniv.	13.866	2.147	6,46	44
Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniv.	12.830	2.104	6,10	41
Gebze Teknik Üniv.	19.332	2.036	9,50	56
Fatih Üniv.	12.658	1.976	6,41	41

* Tabloda en çok yayın yapan ilk 50 üniversitenin verileri açıklanmıştır.

Türkiye Üniversiteleri'nin Konu Kategorilerine Göre Yayın Performansı'nı ölçebilmek için seçilen konu kategorileri, 250 başlık halinde yer alan "Web of Science All Subject Categories" başlıklarıdır. Fakat sonuçların daha anlamlı yorumlanabilmesi için, bu başlıklar 8 anabilim dalı başlığı altında toplanmıştır. Bu anabilim dalları; Temel Bilimler (51 bilim dalı), Tıbbi Bilimler (55 bilim dalı), Mühendislik Bilimleri (51 bilim dalı), Sosyal Bilimler (82 bilim dalı), Ziraat Bilimleri (8 bilim dalı), Diş Hekimliği, Farmakoloji ve Eczacılık, Veterinerlik'tir. Bu bilim dalları arasında Türkiye'de en çok yayın çıkartılanı, 91.166 yayın ile Tıbbi Bilimlerdir. Bunu 69.619 yayınla temel bilimler izlemiştir. 4.377 yayın ile diş hekimliği, en az yayın çıkartılan alan olmuştur.

Grafik 13: Türkiye'de Bilimsel Yayınların Anabilim Dallarına Göre Dağılımı

Türkiye üniversitelerinin genel olarak bilimsel yayın performanslarını ölçmek adına yayın, atıf ve etki ortalamalarına bakıldığında, en fazla yayın 120.861 yayın, 790.337 atıf ile Tıbbi bilimler alanında olurken etki ortalaması en yüksek olan bilim dalı Temel Bilimler olmuştur. Bilim dalları arasında en az yayın yapılanı ise ziraat bilimleridir.

Dünya üniversitelerinin bilimsel yayın performansına bakıldığında, en fazla yayın yapılan bilim dalı 6.657.129 yayın ile Temel Bilimler olurken en fazla atıf da 101.001.777 ile Tıbbi Bilimlere yapılmıştır. Dolayısıyla etki ortalaması en yüksek olan bilim dalı Tıbbi Bilimler olmuştur. Dünya genelinde yayın faaliyeti en az olan bilim dalı Ziraat'tır. Etki ortalaması en az olan bilim dalları ise Veterinerlik, Eczacılık ve Diş Hekimliği'dir.

Dünya ortalamasıyla kıyaslandığında Türkiye üniversitelerinin özellikle Temel Bilimlerde ilerleme kaydetmesi gerektiği görülmektedir. YÖK'ün yeni bir kararla üniversitelerde Temel Bilimlerin kontenjanlarını düşürmesi, izlenen politikaya kuşkuyla yaklaşılması gerektiğini düşündürmektedir. Sosyal Bilimlerin her iki alanda da yayın sayısı ortalarında seyrederken etki ortalamasının yüksek olması ise, bu alanda daha fazla çalışma yapılması gerektiğine işaret

Tablo 7.
Türkiye ve Dünya Bilimsel Yayın Performansı

	Veterinerlik, Eczacılık, Diş Hekimliği		Temel Bilimler		Tıbbi Bilimler		Mühendislik Bilimleri		Sosyal Bilimler		Ziraat Bilimleri	
	Türkiye	Dünya	Türkiye	Dünya	Türkiye	Dünya	Türkiye	Dünya	Türkiye	Dünya	Türkiye	Dünya
Yayın Sayısı	18704	683224	89540	6657129	120861	6465315	88573	4719073	25425	2216457	10161	523.435
Atıf Sayısı	109487	7.535.390	727621	79872664	790337	101001777	779095	45670499	128588	17.218.544	67962	5.069.733
Etki Ort.	25,46	40,62	369,48	572,76	361,48	734,01	379,54	427,84	299,68	457,97	58,99	67,71

etmektedir.

Genel Değerlendirme ve Öneriler

Gittikçe artan bir talep baskısıyla büyüme gösteren Türkiye yükseköğretiminin yol haritasına bakıldığında, gelecek projeksiyonunu gösteren çalışmaların hazırlanması önemlidir. Gerek bizzat YÖK'ün kendisinin gerek YÖK bünyesinde hizmet veren üniversitelerin stratejik planlarına bakıldığında, ortak birtakım hedefler göstermenin dışında, doğrudan yol haritasına dair görüş ve öneri sunduklarını söylemek güçtür. Stratejik planlarda genel durum, mevcut durumun iyileştirilmesini amaçlayan, ancak gelecekte ortaya çıkacak değişimleri içermeyen, daha fazla öğrenciye ve daha geniş bir yaş grubuna eğitim vermeyi hedefleyen, eğitimde mezunların iş bulabilmesini, araştırmada ise bilginin yanı sıra uygulamaya yönelmeyi öngören, paydaşlarına hesap verebilen, açık ve saydam bir yükseköğretim yönetim modeli geliştirme üzerine odaklanılmıştır.

Üniversitelerin stratejik planlarında sıklıkla kullanılan bazı vizyon ve misyon ifadelerinin özgülük, motive edicilik, inandırıcılık gibi temel ölçütler ekseninde tekrar elden geçirilmesi gerekli ve önemlidir. Farklı zaman dilimlerinde, aynı üniversitelerin yayımladığı stratejik planlarında aynı hedefleri göstermesi nedeniyle, vizyon ve misyon olarak ifade edilen söylemlerin genellikle üniversitelerin internet sayfasında, el kitaplarında yer bulan süslü cümleler topluluğu ve iyi niyet belgeleri olarak kaldıkları ve eyleme dönüşmediklerini söylemek yanlış olmayacaktır.

Gelinen süreçte, Yükseköğretim Kurulu'ndan, yükseköğretim sisteminin yeniden yapılandırılması yönündeki talepleri karşılaması beklenmektedir. YÖK'ün 2015-2019 strateji planına bakıldığında, kendisine bu yönde bir stratejik hedef koyduğu görülmektedir. Bir yandan bil-

gi teknolojilerindeki gelişmeler diğer yandan yükseköğrenime olan iç ve dış talebin artması, yeniden yapılandırılma sürecini zorunlu kılmaktadır. Küreselleşmenin bir getirisi olarak Bologna süreci, hayat boyu öğrenme gibi süreçler yükseköğrenimin hedef kitlesini genişletmiştir. Ancak Türkiye yükseköğretime dair yapılan çalışmalarda, yeni yasa, mevzuat geliştirme ve yeniden yapılandırma çalışmalarının sonuçlanamaması, yükseköğretim sistemindeki hızlı büyümeyle beraber her geçen gün iş yükünün artması ve yönetim sisteminin hantallaşması, akademisyenlerin özlük haklarında görülen sorunlar nedeniyle nitelikli insan kaynağının, akademik hayat yerine yükseköğretim alanı dışındaki sektörlere yönelmesi, kurumlar arasındaki, özellikle de, bölgesel zorluklar nedeniyle görülen eğitim kalitesinin farklı olması gibi olumsuzluklar dile getirilmiştir. Stratejik planlar ve YÖK raporlarında öne çıkan önerilere gelince büyüme, uluslararasılaşma, yükseköğretime erişimi artırma, YÖK'ün yeniden yapılandırılması, üniversite yöneticisinin seçilme modelinin değiştirilmesi gibi konulara yoğunlaşmıştır.

Daha çok sayıda insana ve daha geniş bir yaş grubuna eğitim verme politikası ile hareket eden YÖK'ün yığınlaşma tehlikesi ile karşı karşıya olduğu, hızla büyüyen yapıyı yönetecek idari yapının yetersiz kaldığı, rektör atamalarında, akademik terfilerde, kadro alımlarında töhmet altında kaldığı düşünüldüğünde, Türkiye yükseköğretiminin idari yapılanması yeniden düzenlenmelidir. Gerek eğitim ve araştırma gerek uygulama sahalarında nitelikli ürünlerin ve çıktıların alınabilmesi için hangi alan ve bölümlere ihtiyaç duyulduğu, nerede, hangi nitelikte insanın istihdam edilmesi gerektiği, üniversitenin içinde bulunduğu coğrafyanın dokusu da göz önüne alınarak planlanmalıdır. İşlevsiz olan bölüm ve alanlar tespit edilmeli ve kaldırılmalıdır. Araştırmamızın sonucunda

bütün çalışmalarda geçen “nitelik” ifadesinin somut bir karşılığının olmadığı görülmüştür. Dolayısıyla, bu nitelik arayışının ve önerisinin anlamlı hale gelebilmesi için sahada somut araştırmalar yapılmalıdır. Çalışmamızın sonucunda, ne yazık ki, Türkiye yükseköğretiminin strateji formlarının bürokratik gereklilikten öteye geçemediği görülmüştür. Üniversitelerin vizyon ve misyonlarını ne derece eyleme dönüştürdükleri ve bunu örgüt performansına ne şekilde yansıttıklarına ilişkin düzenli araştırma ve çalışmalar yapıldığında bu durum daha da açıklık kazanacaktır.

Türkiye’de yükseköğretim sisteminin gelecek projeksiyonunun anlaşılmasında önemli olan bir husus da, üniversitelerin bilimsel yayın göstergeleri; kaç yılda kaç makale üretildiği, dünyadaki bilimsel makalelere katkı oranının ne olduğu, kendi içinde ürettiği makalelerin hangi alanlarda ağırlık kazandığı gibi konulardır. Türkiye’nin ulaşacağı yayın performansını göstermesi açısından, hem ulusal bazda hem de uluslararası arenada bilimsel performansın izlenmesi önemlidir. Bilimsel performansın izlenmesi ve ilgili veriler ışığında politikaların belirlenmesi, Türkiye yükseköğretiminin hedefleri arasında yer alan uluslararasılaşmayı da olumlu yönde etkileyecektir. Türkiye yükseköğretiminin büyüme serüvenini sayısal istatistiklerle ele alan bu çalışmanın sonunda öne çıkan bazı öneriler şöyledir:

- Yeni üniversitelerin açılmasıyla üniversiteye yerleşen öğrenci sayısındaki artış, Türkiye’nin *nüfus ölçeğine uygun bir yükseköğretime erişim politikasına* kavuşması yolunda önemli bir adımdır. Ancak üniversitelerdeki nicel artışa rağmen erişim sorununun çözülebildiğini söylemek güçtür. Bu nedenle erişim alanındaki talebi karşılayabilmesi için *kaliteyi göz ardı etmeksizin ve bürokratik yükü artırmaksızın* büyümeye devam etmelidir.

- Türkiye’nin küresel dinamikler açısından, yükseköğretim alanında öğrenci, öğretim üyesi, üniversite ve mezun sayıları bakımından büyümeye devam etmesi ve artan nüfus eğilimlerine uygun bir arz altyapısının kurulması gereklidir.

- Büyüme ve genişleme politikaları *bölgeler arasında adil dağılımı* gözeten politikalar olmalıdır. Özellikle de, nitelikli vakıf üniversitelerinin farklı bölgelerde de eğitim faaliyetleri gerçekleştirmesi sağlanmalıdır.

- Yükseköğretimde *yüz yüze eğitim okullaşma oranlarının OECD ülkeleri ortalamasının altında olduğu* dikkate alındığında, bu büyümenin yüz yüze programlarda olması beklenmektedir.

- Büyüme çalışmalarına paralel olarak *yükseköğretimde kalite süreçlerine yönelik politikalar izlemesi; bu amaçla gerek yüz yüze eğitim programlarını gerekse de ön lisans, ikinci öğretim, uzaktan öğretim ve açık öğretim programlarını yeniden ele alması ve politikalar geliştirmesi* gerekmektedir.

- Bütün yükseköğretim sisteminin *profesyonel yönetim, eğitim-öğretim, araştırma, topluma ve insanlığa hizmet* açılarından yeniden düzenlenmesi gerekmektedir.

- Yükseköğretim Kurulu’nun yapısının ve işleyişinin küresel değişimlere cevap verebilecek bir niteliğe kavuşturulmasına yönelik, üniversitelerin çeşitliliğine, kurumsal özerklik ve hesap verebilirliğine, bilimsel rekabet ortamının geliştirilmesine, finansal esneklik ve evrensel kalite standartları içerisinde faaliyet gösterebilmelerine imkân tanıyacak yeni bir model ve sistem ihtiyacı vardır. Bu noktada YÖK, tamamen kaldırılabilirliği gibi, koordinatör olarak yeniden de düzenlenebilir.

- Yükseköğretimin yönetiminde *akademik yöneticilik (Rektör)* ve *idari yöneticilik (CEO)* gibi ikili yönetime geçilebilir.

- Üniversitenin en temel öğelerden biri akademik özgürlüktür. Bundan dolayı *akademik özgürlüklerin (öğrenim, öğretim ve araştırma özgürlükleri) garanti altına alınması* gerekmektedir.
- Üniversitelerin akademik, idari ve mali konulardaki özerklikleri artırılmalıdır.
- Üniversiteler arası kalite ve akademik ürün konusunda rekabeti artırıcı önlemler alınmalı bununla birlikte iç denetim mekanizmaları güçlendirilmelidir.
- Üniversitelerin AR-GE departmanları güçlendirilmelidir.
- Nitelikli öğretim üyesinin yetiştirilmesi için lisansüstü eğitim politikaları gözden geçirilmeli, lisansüstü çalışmalar desteklenmelidir.
- Uluslararasılaşma politikaları bağlamında öğrenci ve öğretim üyesi hareketlilikleri kolaylaştırılmalı ve mali destek fonlarının kapasitesi artırılmalıdır.
- Öğretim üyesi istihdam politikaları (ÖYP, Cari, YLSY) ve akademik yükselmeler kalite standartları açısından değerlendirilmelidir. Bunun için istihdam ve yükselme kriterlerine yönelik durum analizi ve politika önerileri içeren çalışmalar yapılmalıdır.

Kaynakça

- Çetinsaya, G. (2014). *Büyüme, Kalite, Uluslararasılaşma: Türkiye Yükseköğretimi İçin Bir Yol Haritası*. Ankara: Yükseköğretim Kurulu.
- Gür, B. S. ve Çelik, Z. (2011). *YÖK'ün 30 yılı*. Ankara: Siyaset, Ekonomi ve Toplum Araştırmaları Vakfı.
- Küçükcan, T. ve Gür, B.S. (2009). *Türkiye'de yükseköğretim: Karşılaştırmalı bir analiz*. Ankara: Siyaset, Ekonomi ve Toplum Araştırmaları Vakfı.
- Küçükcan, T., Gür, B.S. ve Özer, M. (2010). *Yükseköğretimde Kalite Güvencesi*. Ankara: Siyaset, Ekonomi ve Toplum Araştırmaları Vakfı.
- Türkiye Üniversiteleri'nin Bilimsel Yayın Performansı: 2004-2014. TÜBİTAK-ULAKBİM: <http://ulakbim.tubitak.gov.tr/tr/hizmetlerimiz/turkiye-universitelerinin-bilimsel-yayin-performansi-2004-2014> adresinden alınmıştır.
- URAP (University Ranking by Academic Performance). (2015). *Üniversitelerimizin 23 Bilim Alanına ve Dünya Genel Sıralamalarına Göre Durumu*. Ankara.
- Yükseköğretim Bilgi Yönetim Sistemi. <https://istatistik.yok.gov.tr/> adresinden alınmıştır.
- Yükseköğretim Kurulu. (2007). *Türkiye'nin yükseköğretim stratejisi*. Ankara.
- Yükseköğretim Kurulu Stratejik Planı 2015-2019. http://www.yok.gov.tr/documents/10279/14571052/yuksekogretim_kurulu_2015_2019_stratejik_plani.pdf/0eb5d6db-565b-495e-a470-8823f7e6f6b9 adresinden alınmıştır.

